

FRA paziņojums presei
Vīnē, 2020. gada 11. jūnijā

Covid-19 uzsver pamattiesību stingras aizsardzības nozīmi

Augošā neiecietība un uzbrukumi cilvēka pamattiesībām turpina graut gadu gaitā panākto ievērojamo progresu, ir secināts FRA 2020. gada ziņojumā par pamattiesībām. Eiropai pakāpeniski atgūstoties no Covid-19 pandēmijas, mēs vērojam pastāvošās nevienlīdzības pasliktināšanos un sociālās kohēzijas apdraudējumus.

"Covid-19 pandēmija ir būtiski ietekmējusi un turpinās ietekmēt ikviena cilvēka pamattiesības visā Eiropā. Joprojām pastāvošā nevienlīdzība, vajāšanas un aizspriedumi, iespējams, pasliktinās," saka FRA direktors [Maikls O'Flahertijs](#). *"Valdībām ir jānodrošina "jaunas normalitātes" plānošana, kuras rezultāts būtu godīga un taisnīga sabiedrība, kas godā ikviena cilvēka cieņu un nodrošina, lai neviens netiktu atstāts novārtā."*

FRA [Ziņojumā par pamattiesībām](#) ir atspoguļoti cilvēktiesību aizsardzības sasniegumi un nepilnības ES pēdējā gada laikā. Ziņojuma [mērķa nodalā](#) uzsvērts tas, kā ES Pamattiesību harta ir kļuvusi saskatāmāka un aizsākusi jaunu pamattiesību kultūru ES līmenī. Taču dalībvalstu līmenī izpratne par hartu un tās pielietojumu joprojām ir ierobežota, neraugoties uz to, ka harta ir tiesiski saistoša jau 10 gadus. Sniegtie iesaki, jācer, pamudinās pārējos, tostarp valdības, uzņemties atbildību par šo lielisko instrumentu un piešķirt tam pilnu spēku, lai tas tiešām spētu palīdzēt pārvērst cilvēku dzīves.

Citi noteiktie svarīgie jautājumi

- **Pamattiesību ievērošana pie robežām** joprojām bija viena no galvenajām problēmām cilvēktiesību jomā ES. Migranti mira uz jūras un sastapās ar vardarbību un pretestību pie sauszemes robežām. Dažās dalībvalstīs bija apdraudētas cilvēku glābšanas laivas. Citās migranti turpināja ciest no pārbīvētības un pajumtes trūkuma. Pieauga arī bērnu aizturēšanas gadījumu skaits, tostarp bērnu bez pavadības, kuriem nebija aizbildņu, kas viņiem palīdzētu.
  - Dalībvalstīm nekavējoties jāpārtrauc šāda pamattiesību ļaunprātīga izmantošana un jāizstrādā efektīvi bērnu, jo īpaši nepavadīto bērnu, tiesību aizsardzības pasākumi.
- Bērnu nabadzības līmenis ES ir nedaudz uzlabojies. Taču viens no četriem bērniem joprojām ir pakļauts **nabadzības riskam**. Tas nozīmē, ka bērni joprojām dodas gulēt izsalkuši un dzīvo sliktos apstākļos, no kā cieš viņu veselība un izglītība. Bērni, kuru vecāki ir ārvalstnieki, bija sliktākā stāvoklī, apdraudēti bija četri no 10 bērniem. Vientuļo vecāku mājsaimniecībās šis rādītājs bija viens no trīs bērniem.
  - ES jāpieņem tās iniciatīva "Garantija bērniem" ar skaidriem mērķiem un pietiekamu finansējumu bērnu nabadzības samazināšanai.
- Valdības un uzņēmumi steidzas aptvert iespējamās priekšrocības, ko dod **mākslīgais intelekts**. Eiropas Komisijai un Eiropas Padomei formulējot nostādnes un tiesību aktus, sāk iegūt apveidus ētikas un pamattiesību apsvērumi.
  - ES un tās dalībvalstīm ir jānodrošina, lai nākotnes regulās būtu ietverts vispusīgs un pārredzams AI lietošanas ietekmes uz pamattiesībām novērtējums apvienojumā ar neatkarīgām uzraudzības struktūrvienībām.

Ziņojumā apkopoti un analizēti nozīmīgākie sasniegumi cilvēktiesību jomā ES 2019. gada laikā. Tas ietver [rīcības priekšlikumus](#), kas attiecas uz ES Pamattiesību hartu un tās izmantošanu dalībvalstīs; līdztiesību un nediskriminēšanu; rasismu, ksenofobiju un ar to saistīto neiecietību; romu integrāciju; patvērumu, robežām un migrāciju; informācijas sabiedrību, privātumu un datu aizsardzību, bērna tiesībām; tiesu iestāžu pieejamību un ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu.

Plašākai informācijai lūgums sazināties: media@fra.europa.eu / tālr.: +43 1 580 30 653